

23.08.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**23 Ağustos 2021
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

23 Ağustos 2021 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Batman Üniversitesi Gıda Analizleri Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Kayseri Üniversitesi Ata Tohumu Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Kütahya Dumlupınar Üniversitesi İşletmecilik ve Girişimcilik Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Yalova Üniversitesi Lisans Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Yalova Üniversitesi Önlisans Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Tarımsal girdi fiyatları bir yılda yüzde 28 yükseldi

Tarımsal girdi fiyat endeksi geçen haziran ayında, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 27,65 artış kaydetti. Girdi kalemlerinde en yüksek fiyat artışı yüzde 52,86 ile gübre ve toprak geliştiriciler alt grubunda oldu

Tarımsal girdi fiyat endeksi (Tarım-GFE) yıllık yüzde 27,65, aylık yüzde 2,76 arttı. Tarım-GFE'de, bir önceki yılın aralık ayına göre yüzde 12,21 olurken on iki aylık ortalamalara göre yüzde 17,16 artış gerçekleşti.

Ana gruplarda bir önceki aya göre tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde yüzde 1,78, tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde yüzde 2,92 artış gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde yüzde 27,39, tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde yüzde 27,69 artış gerçekleşti.

Yıllık en fazla artış yüzde 52,86 ile gübre ve toprak geliştiriciler alt grubunda oldu

Yıllık en fazla artış gösteren diğer alt gruplar ise yüzde 45,13 ile çiftlik binaları (ikamet amaçlı olmayanlar) ve yüzde 40,16 ile bina bakım masrafları oldu. Buna karşılık, yıllık en az artış gösteren alt gruplar ise yüzde 9,60 ile tohum ve dikim materyali, yüzde 11,18 ile tarımsal ilaçlar ve yüzde 19,65 ile veteriner harcamaları oldu.

Aylık en fazla artış yüzde 4,67 ile enerji ve yağlar alt grubunda oldu

Aylık en fazla artış gösteren diğer alt gruplar ise yüzde 3,39 ile diğer mal ve hizmetler ve yüzde 3,14 ile çiftlik binaları (ikamet amaçlı olmayanlar) oldu. Buna karşılık, aylık en az artış gösteren alt gruplar ise yüzde 0,16 ile tohum ve dikim materyali, yüzde 0,26 ile veteriner harcamaları ve yüzde 0,59 ile tarımsal ilaçlar oldu.

TMO: Olağandışı piyasa koşullarında piyasa istikrarını sağlamaya çalışıyoruz

Arpa ithalat ihalesi ile ilgili açıklama yapan TMO, olağandışı piyasa koşullarına dikkat çekilerek, böyle bir ortamda piyasa istikrarını sağlamak için TMO'nun elinde her türlü yetki ve olanağın olduğu ifade edildi.

Toprak Mahsulleri Ofisi arpa ithalat ihalesi ile ilgili açıklama yayınladı. Açıklamada olağandışı piyasa koşullarına dikkat çekilerek, böyle bir ortamda piyasa istikrarını sağlamak için TMO'nun elinde her türlü yetki ve olanağın olduğu ifade edildi.

Hasat sezonunun başlamasından bu yana arpa ithalatı için 4 ihale açan Toprak Mahsulleri Ofisi, 24 Haziran'daki ihalede arpanın tonunu ortalama 270 dolardan, 12 Temmuz'daki ihalede ortalama 237 dolardan alım yaptı. 3 Ağustos'taki ihalede verilen teklifler ton başına ortalama 279 dolar olunca 515 bin tonluk ihale "fiyat yüksek" gerekçesiyle iptal edildi.

Son olarak 20 Ağustos'ta yapılan 270 bin tonluk arpa ithalat ihalesinde 245 bin ton arpa ton başına ortalama 285 dolardan alım yapıldı. Bir önceki ihalede 279 dolara alım yapmayarak ihaleyi iptal eden Toprak Mahsulleri Ofisi'nin 285 dolara arpa alması tartışma yarattı.

Toprak mahsulleri Ofisi genel Müdürlüğü'nden konuya ilişkin olarak yapılan açıklama şöyle:

Kamuoyu Açıklaması

"Ülkemizde hububat hasadı Mayıs ayı itibariyle başlamış olup hasat öncesinde alım fiyatları ve akabinde piyasanın sağlıklı işlemesi için sezon sonu satış fiyatları Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından açıklanmıştır.

Hasadın ilerlemesiyle birlikte tüm dünya ile eşzamanlı olarak ülkemizde de yaşanan tarımsal kuraklık, özellikle hasadın ilk başladığı Güneydoğu Anadolu ve İç Anadolu bölgelerimizde üretim ve verimde kayıplara yol açmış, bu bölgelerde piyasa fiyatları artış eğilimine girmiştir.

Hububat ve yem piyasalarındaki anormal gelişmelerin önlenmesi amacıyla, TMO tarafından satış fiyatlarımızın ilan edilmesini müteakip başta tüketicilerimiz olmak üzere et, süt ve yem üreticilerimizin maliyetlerinin düşürülmesini teminen Toprak Mahsulleri Ofisinin yetki ve imkânları arttırılarak Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatıyla Yem Regülasyon Çalışması başlatılmıştır.

Bu kapsamda TMO stokları kullanılarak ve dış alımlar ile takviye edilerek hasat dönemi içerisinde piyasaya ürün arzına devam edilmiş, yem fiyatlarındaki artışlarının önüne geçilmiş ve bir miktar düşüş sağlanmıştır.

Bugün gelinen noktada, özellikle dünyada aynı anda yaşanan sel felaketi, don olayları, kuraklık gibi iklim koşullarının hasat sürecini olumsuz etkilemesi ile birlikte önemli üretici ve ihracatçı ülkelerin üretim rakamları düşürülmekte ve dünya fiyatları büyük dalgalanmalar gösterebilmektedir.

Bu gelişmeler TMO'nun stoklarını takviye etmek amacıyla düzenlediği ihalelerde verilen fiyatlara da yansımaktadır. Bazı ihalelerimizde alınan fiyatların o tarihteki cari piyasa fiyatına göre kabul edilebilir seviyenin üzerinde olması halinde; dünyada hububat hasadının ortasında olunması ve önceki ihalelerde uygun fiyatlarla yapılan bağlantı taahhütlerinin tedarik süreci de dikkate alınarak ihale kısmen veya tamamen iptal edilebilmektedir.

TMO, stoklarının düzenli olarak takviyesine devam etmek üzere gerektiğinde yeni ihaleler düzenlemekte, tedarik sürecini yeni gelişmeleri de dikkate alarak yönetmekte ve iç satış programlarını aksatmadan yürütmektedir. Özellikle hayvan yetiştiricilerimiz uygun fiyatlarla yapılan arpa satışlarından büyük memnuniyet duyduklarını sıklıkla ifade etmektedirler.

Bazı kesimlerce TMO ihalelerinin onay ve temin süreçleri yanlış yorumlanarak piyasaya ürün arzının azalacağı, TMO'nun satışlarına devam edip edemeyeceğinin belirsiz olduğu gibi gerçek dışı görüş ve yorumlar yapılarak piyasada spekülasyon oluşturulmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır.

TMO olarak bir kez daha altını çizmek isteriz ki, içinde bulunduğumuz olağandışı piyasa koşullarında piyasa istikrarını sağlamak üzere Kuruluşumuzun her türlü imkan

23.08.2021

ve yetkisi mevcuttur. Stoklarımızın takviye edilerek piyasaya ürün arzımızın yeni hasada kadar kesintisiz devam etmesi için gerekli planlama yapılmış olup ayrıca tüm Kamu Kurum ve Kuruluşlarımızla işbirliği içinde ihtiyaç duyulması halinde her türlü tedbir alınacaktır. TMO tarafından iç ve dış piyasalar dikkatle ve güncel olarak takip edilmektedir. Bu sebeple Hububat piyasaları hakkında farklı amaç ve mülahazalarla çıkarılan spekülatif haberlere itibar edilmemesini önemle rica ederiz. "

Gıda fiyatlarındaki artış yüzde 40'a ulaştı

Birleşik Kamu-İş Konfederasyonu'nun Ar-Ge birimi Kamu-Ar'ın yayınladığı 'Halkın Enflasyonu' raporunun Ağustos 2021 sonuçları açıklandı. Rapora göre, Temel gıda fiyatlarındaki yıllık artış yüzde 40'a yaklaştı.

Anka'da yer alan habere göre, Birleşik Kamu-İş Konfederasyonu'nun Ar-Ge birimi Kamu-Ar'ın, halkın en fazla tükettiği 76 gıda maddesinden oluşan bir sepeti esas alarak yaptığı 'Halkın Enflasyonu' araştırmasının Ağustos 2021 sonuçları açıklandı. Buna göre; ağustosta gıda fiyatları, bir önceki aya göre yüzde 3,5 oranında arttı. Temel gıda fiyatlarındaki yıllık artış ise yüzde 40'a yaklaştı.

Araştırma sonuçlarına göre; temel gıda fiyatlarında geçen yılın son aylarında başlayan artış, ağustos ayında da devam etti. Gıda fiyatlarında, ağustos ayında, bir önceki aya göre yüzde 3,5 oranında artış yaşandı. Temel gıda fiyatlarındaki yıllık artış ise yüzde 40'a yaklaştı.

Araştırmaya göre; temel gıda fiyatlarında bu yılın ocak ayında yüzde 3,6, şubatta da yüzde 2,8, martta yüzde 2,5, nisanda yüzde 2,3, mayısta yüzde 1,8 ve haziranda yüzde 1,1, ve temmuzda yüzde 4,2 oranında artış yaşanmıştı.

23.08.2021

Ağustosta, ekmek, un, bulgur fiyatlarında yüzde 2,1 oranında artış kaydedildi. Et ve balık grubu fiyatlarında yüzde 0,6 oranında artış yaşanan ağustosta, süt ve süt ürünleri ile yumurta grubu fiyatları ise yüzde 2,9 oranında yükseldi. Yağ fiyatlarında geçen yılın son aylarından başlayan artış trendi, ağustosta da yüzde 2,2'lik artışla devam etti.

Meyve fiyatlarının yüzde 3,3 oranında arttığı ağustosta, sebze fiyatlarında ise bir önceki aya göre yüzde 14,7 oranında yükseliş yaşandı. Bakliyat fiyatlarının değişmediği ağustos ayında, salça, zeytin, bal, çay, tuz ve benzeri gıda maddelerinden oluşan diğer işlenmiş gıda fiyatları yüzde 0,2 oranında arttı.

Böylece ağustosta, mevcut gıda tüketim alışkanlıklarına göre seçilen 76 gıda maddesinden oluşturulan gıda sepetini satın alabilmek için temmuz ayına göre yüzde 3,5 oranında daha fazla para ödendi.

Gıda fiyatlarında Ocak-Ağustos döneminde ise yüzde 24 oranında artış yaşandı. Yılın ilk sekiz aylık döneminde ekmek, bulgur, un makarna fiyatlarında yüzde 11,1, et ve balık fiyatlarında yüzde 26,9, süt, süt ürünleri ve yumurta fiyatlarında yüzde 23,9 oranında artış gözlemlendi. Yağ fiyatlarında ise yüzde 25,9 oranında artış oldu. Bu dönemde meyve fiyatlarında yüzde 75,6, sebze fiyatlarında yüzde 14,1 oranında artış kaydedildi. Bakliyat fiyatlarında yüzde 9 oranında, diğer işlenmiş gıda fiyatlarında ise yüzde 8,6 oranında artış oldu.

Gıda fiyatlarında yıllık olarak ise yüzde 39,8 oranında artış gözlemlendi.

Bu yıl ağustosta geçen yılın ağustos ayına göre ekmek, un, bulgur, makarna fiyatlarında yüzde 28,4, et-balık fiyatlarında 22,7, süt ve süt ürünleri ile yumurta fiyatlarında yüzde 35,7 oranında artış oldu. Yağ fiyatları yüzde 56,9 oranında arttı. Meyve fiyatları yüzde 68,8, sebze fiyatları ise yüzde 81,7 oranında artış gösterdi. Bakliyat fiyatları son bir yılda yüzde 29,2 diğer gıda fiyatları ise yüzde 16,4 oranında zamlandı.

Sepete dâhil edilen ürünlerin son 12 aylık ortalama fiyatlarının bir önceki 12 aylık dönemdeki ortalama fiyatlarıyla karşılaştırılarak hesaplanan 12 aylık ortalamalara göre de gıda fiyatlarında yüzde 31,9 oranında artış yaşandı.

Yıllık ortalamalara göre ekmek, un, bulgur, makarna fiyatları yüzde 20,4, et ve balık fiyatları yüzde 17,7, süt, süt ürünleri ve yumurta fiyatları yüzde 30, yağ fiyatları yüzde 42,7, meyve fiyatları yüzde 44,8, sebze fiyatları yüzde 69,2, bakliyat fiyatları yüzde 26, diğer gıda maddelerinin fiyatları da yüzde 10,9 oranında artış kaydetti.

	Bir Önceki Aya Göre	Aralık 2020'ye Yıllık Göre	12 Aylık Ortalama
Ekmek, un, bulgur, makarna	2,1	11,1	28,4
Et-Balık	0,6	26,9	22,7
Süt, süt ürünleri, yumurta	2,9	23,9	35,7
Yağ	2,2	25,9	56,9
Meyve	3,3	75,6	68,8
Sebze	14,7	14,1	81,7
Bakliyat	0,0	9,0	29,2
Diğer	0,3	8,6	16,4
Ortalama	3,5	24,0	39,8

Bakan Muş: Artık Türkiye'yi cari fazla veren ülkeler kategorisine koymak istiyoruz

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, amaçlarının 2023'le beraber Türkiye'yi cari fazla veren bir ülke noktasına taşımak olacağını belirterek, "Çok yaklaştık, inşallah bu yıl çok az vereceğiz ama önümüzdeki yıl artık cari fazla vermek istiyoruz. Önümüzdeki yıl artık Türkiye'yi cari fazla veren ülkeler kategorisine koymak istiyoruz." dedi.

İskenderun Limanı'ndaki incelemelerde bulunan Ticaret Bakanı Mehmet Muş, amaçlarının Türkiye'yi gelecek yıl itibarıyla açık veren bir ülke konumuna getirmek olduğunu söyledi.

Dünyanın çok değişken ve dinamik olduğuna dikkati çeken Muş, şöyle konuştu: "10 gün önceki dünyayla 10 gün sonraki dünya bambaşka. Bütün bu değişiklikleri, hengamelere rağmen istikametinden, vizyonundan ayrılmayan bir Türkiye var. İnşallah amacımız, 2023'le beraber Türkiye'yi cari fazla veren bir ülke noktasına taşımak olacaktır. Hedeflerimiz arasında bu vardır. Çok yaklaştık, inşallah bu yıl çok az vereceğiz ama önümüzdeki yıl artık cari fazla vermek istiyoruz. Önümüzdeki yıl artık Türkiye'yi cari fazla veren ülkeler kategorisine koymak istiyoruz. Diğer göstergelerimiz hamdolsun çok daha iyi. Bunun yansıması refah, milletimize hayat standardının yükseliş olacaktır. Daha iyi bir Hatay'da, Türkiye'de yaşam olarak geri dönüş olacaktır. Bu uğurdaki mücadelemizi sürdürmeye, ülkemizi büyütmeye, milletimizin refahını arttırmaya devam edeceğiz. "

23.08.2021

İhracat ve ekonomide ciddi bir toparlanmanın söz konusu olduğunu belirten Muş, artık iki haneli ihracat rakamlarına ulaşıldığına dikkat çekti. "İnşallah bundan sonrasında amacımız, bu haneleri farklı farklı yukarıya doğru revize etmek olacak" diyen Muş, "Dolayısıyla bunları daha yukarı çıkaracak çalışmalar, yatırımlar da oluyor. Geleceğimiz bugünümüzden daha iyi olacaktır. Buna emin olabilirsiniz." ifadelerini kullandı.

Bakan Elvan: 3 yeni KGF paketi başlatıyoruz

Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan, KGF destekli 3 yeni mekanizmayı başlatacaklarını açıkladı.

Kocaeli İş Dünyası Buluşması Toplantısı'nda konuşan Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan, üretim, istihdam, yatırım ve ihracatı desteklemek amacıyla, KGF destekli üç yeni mekanizmayı başlatacaklarını açıkladı.

Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan, Kocaeli Valiliği tarafından düzenlenen "Kocaeli İş Dünyası Buluşması Toplantısı"na katıldı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı olarak; üretime, ihracata ve istihdama can verenlerin, ekonomide çarkları döndürenlerin yanında olmaya büyük gayret gösterdiklerini söyleyen Bakan Lütfi Elvan, "Sağlıklı kararlar için; ekonomideki gelişmeleri yerinde gözlemlemenin, ihtiyaçları sahada tespit etmenin ve karşılıklı istişarelerde bulunmanın değerini çok iyi biliyoruz. Bu nedenle, ayrıcalıklı bir öneme sahip saha ziyaretlerimize büyük önem veriyoruz. Yangın ve sel felaketleri esnasında olduğu gibi, sonrasında da hayatın normale dönebilmesi ve yaraların sarılabilmesi için her neye ihtiyaç varsa tüm kaynaklarımızla vatandaşımızın yanında olmaya devam edeceğiz" dedi.

Mart ayında açıklanan Ekonomi Reform Programında üretim, istihdam, yatırım ve ihracatı ekonomi politikalarının odağına aldıklarını ifade eden Elvan, "Bu alanları

23.08.2021

desteklemek ve üreticilerimiz üzerindeki yükü azaltmak üzere önemli adımlarımız olacak. KGF destekli üç yeni mekanizmayı başlatıyoruz.

İlk olarak, likidite sıkıntısı çeken küçük ölçekli firmalara, ilave istihdam ettikleri her bir kişi için KGF kefaletiyle krediye erişim imkânını, ikincisi; imalata dayalı ve ihracatı önceleyen yatırımlara KGF teminatı ile 5. ve 6. bölgelerde uzun vadeli kredi desteğini, üçüncüsü ise, ihracat potansiyeli yüksek olan KOBİ'lerin dış pazarlara açılmalarını teşvik etmek üzere Eximbank Kredi Destek Paketini devreye alıyoruz. Bahsettiğim tüm bu paketler, reel ekonomiyi, üretken kesimleri teşvik amacını taşıyor.

Sanayicilerimizin ara eleman bulma konusunda yaşadıkları sorunların farkındayız. Bu sorunun çözümüne yönelik hazırlıklarımızı büyük ölçüde tamamladık. Mesleki Eğitim Merkezlerine olan ilgiyi artırmak için gençlerin kalfalık döneminde aldıkları ücretleri artıracacağız. Sanayicinin yükünü hafifletmek için de, bu merkezlerden eğitim alan öğrencilerin ücretlerini biz ödeyeceğiz" diye konuştu.

"Yüzde 8'in üzerinde büyüme bekliyoruz"

2021'in ikinci çeyreğinde; üretim, ihracat, hizmetler sektöründeki güçlü toparlanma ve baz etkisinin de katkısıyla yüzde 20'nin üzerinde bir büyüme beklendiğini kaydeden Elvan, "Aşılma oranının daha da artmasıyla, başta turizm olmak üzere hizmetler sektöründe kademeli canlanma eğilimi devam ediyor. Öncü göstergeler ekonomide büyüme ve yatırım eğiliminin üçüncü çeyrekte de sürdüğüne işaret ediyor. Bu çerçevede, salgınla ilgili dışsal bir şok olmaması durumunda, 2021 yılı için yüzde 8'in üzerinde bir büyüme bekliyoruz. İhracatta Temmuz ayı itibarıyla, ilk defa yıllık 200 milyar doların üzerine çıkarak rekor kırdık. Dünya ihracatından aldığımız pay da artıyor. 2021'de, güçlü ihracat performansımız, düşen altın ithalatı ve turizm gelirlerindeki artış sayesinde milli gelirin yüzde 3'ü civarında bir cari açık vermeyi bekliyoruz" açıklamasını yaptı.

"Borçlanma vadesini 34 aydan 52 aya yükselttik"

Yılın ilk 7 ayında bütçe açığının, geçen yıla kıyasla yüzde 43,7 oranında azalıp 78 milyar lira olarak gerçekleştiğini belirten Bakan Elvan, "Merkezi yönetim bütçe açığının milli gelire oranını yüzde 3,5 olarak tutma hedefimize sadıkız, bu konuda en ufak bir tereddüt bile yok. Borçlanma konusunda da son derece dikkatli bir yaklaşım izliyoruz. Uyguladığımız borçlanma politikaları sayesinde, yurtdışından döviz cinsi borçlanmayı kademeli olarak düşürmeye başladık. 2021 yılında yurtdışından yaptığımız döviz cinsi borçlanma, döviz cinsi ödemelerin yaklaşık yarısı kadar. Borç yönetiminde bir diğer amacımız, maliyetleri de dikkate alarak borçlanmanın vadesini mümkün olduğu kadar uzatmak. İzlediğimiz yaklaşım sayesinde yurtdışında borçlanmanın vadesini 34 aydan 52 aya yükselttik. Bu stratejiler sayesinde faiz yükünü azaltarak, bütçede alan oluşturmak ve bu alanı da ihtiyaç duyulan yerlerde kullanmak istiyoruz" dedi.

"Kocaeli, Türkiye ortalamasının üzerinde büyüdü"

Kocaeli'nin güçlü üretim altyapısı, lojistik avantajları ve nitelikli insan kaynağıyla ülkemizin en dikkat çekici rol modellerinden biri olduğuna değinen Elvan, "Burada üretim çeşitliliği var. İnovasyon ve yüksek katma değer var. Gözü pek ve cesaretli girişimciler var. İşte tüm bu faktörlerin birleşmesi sayesinde Kocaeli, son 15 senede, Türkiye ortalamasının üzerinde bir büyüme performansına imza attı. Bu büyümenin sürükleyici gücü ise yaklaşık 4 kata yakın artan ihracat hacmi oldu. Oluşturduğunuz eko-sistem, neredeyse mükemmel yakın işliyor. Sürdürülebilir büyüme ve kalkınma noktasında Kocaeli'nin başarısı pek çok ilimize ilham verecek nitelikte.

En yenilikçi fikirlerin Silikon Vadisinden değil, Kocaeli'ndeki Bilişim Vadisinden çıkmaması için hiçbir engel yok. Türkiye, üretim ve inovasyon kabiliyetleriyle rakipsiz bir Bölgesel Üs olabilir. Bunu başaracak vizyona, enerjiye ve altyapıya fazlasıyla sahibiz. Biz kamu tarafı olarak; reel sektörün önünü açacak, belirsizliği azaltacak ve karşılaşılabileceğiniz pürüzleri giderecek tüm adımları atmaya devam edeceğiz" dedi.

KSO Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Zeytinoğlu: Pandemide ihracatta kesinti yaşamadık

Son 10 yıllık istatistikî verilere göre Kocaeli'nin Türkiye imalat sanayine sağladığı katkı yüzde 13 olduğunu söyleyen Kocaeli Sanayi Odası (KSO) Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Zeytinoğlu, "İlimizde 35 liman – iskelede elleçlenen yük miktarı 76,5 milyon ton. Sanayi kuruluşlarının doğal bir liman olan İzmit Körfezi etrafında konuşlanması firmalarımıza lojistik anlamda önemli fırsatlar sunuyor" dedi.

Pandemi sürecinde demiryolu bağlantılarına ve limanlara yakınlığın önem arz ettiğini belirten Ayhan Zeytinoğlu, "Bu süreçte çok fazla kesinti yaşamadan ihracatımızı sürdürdük. AB ile hızlı demiryolu ağları ile bağlanmamız çok önemli. Zira daha da büyümesini beklediğimiz ticaretimizin tırlarla yapılması sürdürülebilir değil. Bu arada ilimizde Köseköy demiryolu lojistik merkezinde önemli bir yatırım başladı. Liman ve hava meydanlarında yapılan hizmetlerdeki KDV muafiyetinin bu kuru yük limanları olan demiryolu lojistik merkezlerinde de uygulanmasını talep ediyoruz" diye konuştu.

Kocaeli'nin ilk 7 aylık dönemde 19 milyar 662 milyon dolar ihracat, 35 milyar 535 milyon dolar ithalat gerçekleştirdiğini bildiren Zeytinoğlu, "Kurumlar tarafından açıklanan resmi veriler, firma merkezleri baz alınarak açıklandığı için ilimizin potansiyelini tam olarak yansıtmıyor. İlimiz, pandemiye rağmen 2020 yılında 90 milyar 447 milyon TL vergi ödemiştir. 70 ilin toplamı kadar vergi ödüyoruz. Kişi başına ödediğimiz vergi geliri 45 bin 286 TL. İlimizde üretim yapıp da, vergilerini İstanbul'da veren 600'e yakın firmamızın karı, İlimiz merkezli 2500 firmanın karının neredeyse iki katı. İhracat rakamları başta olmak üzere resmi verilerin firmaların üretim yaptıkları illere yazılmasının ve vergilerin üretim yaptıkları ilde verilmesinin çok değerli olduğunu düşünüyoruz" açıklamasını yaptı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan: Türkiye, Afganistan kaynaklı ilave bir göç yükünü kaldıramayacak

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Afganistan ve İran'da gerekli tedbirler alınmazsa yeni göç dalgasının kaçınılmaz olduğuna dikkati çekerek, "Halihazırda 5 milyon sığınmacıyı misafir eden bir ülke olan Türkiye, Afganistan kaynaklı ilave bir göç yükünü kaldıramayacak." ifadesini kullandı.

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Almanya Başbakanı Angela Merkel ile telefonda görüştü.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre görüşmede, Afganistan'daki gelişmeler ve göçmen konusu başta olmak üzere bölgesel konular ile ikili ilişkiler ele alındı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Afganistan'daki gelişmeleri yakından takip ettiklerini belirterek, Kabil Havaalanında güvenlik ve işletme sorumluluğunu, uygun şartların oluşması halinde sürdürebileceklerini, bunun başta uluslararası kamuoyu ve Afgan halkı olmak üzere tüm tarafların endişelerinin giderilmesine katkı sağlayacağını ifade etti.

Afganistan'da kurulacak yeni hükümetin tüm Afgan halkını kapsaması ve temsil etmesi gerektiğini belirten Cumhurbaşkanı Erdoğan, Kabil'de Taliban ve Cumhuriyet

liderleri arasında barış ve güvenlik konularında görüşmelerin başlamasının önemli olduğunu dile getirdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Afganistan kaynaklı göç tablosu karşısında insani trajediyi önlemenin, bu insanlara acilen Afganistan'da ve komşu ülkelerde yardım sağlamanın şart olduğunu; baskıyı azaltmak için ayrıca Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği başta olmak üzere ilgili BM kuruluşlarının mali katkıları artırılarak daha etkin rol oynamalarının temin edilmesi gerektiğini belirtti.

“İran sınırındaki önlemleri artırdık”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Afganistan ve İran'da gerekli tedbirler alınmazsa yeni göç dalgasının kaçınılmaz olduğuna dikkati çekerek, halihazırda 5 milyon sığınmacıyı misafir eden bir ülke olan Türkiye'nin Afganistan kaynaklı ilave bir göç yükünü kaldıramayacağını dile getirdi.

Bu çerçevede İran'la da görüştiklerini ve İran sınırındaki önlemleri artırdıklarını anlatan Cumhurbaşkanı Erdoğan, Afgan düzensiz göçünün krize dönüşmeden bir an önce çözüme kavuşturulması noktasında Avrupa'ya da önemli görevler düştüğünü ifade etti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Avrupa Birliği'nin 18 Mart Mutabakatının tüm unsurlarıyla güncellenmesine dair Türkiye'nin haklı beklentisini karşılama konusunda çekimser yaklaşımını sürdürmesinin göç alanındaki iş birliği potansiyelini menfi şekilde etkilediğini belirtti.

Milyonlarca Suriye kökenli sığınmacının getirdiği yükün yanı sıra Afganistan'da yaşanan son gelişmelerin kamuoyundaki hassasiyeti daha da artırdığını ifade eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, 18 Mart Mutabakatı tüm unsurlarıyla tatbik edilmeden Avrupa Birliği'nin Türkiye'den daha fazla beklenti içerisine girmesinin gerçekçi olmadığını vurguladı.

TMO'nun 285 dolara ithal arpa alması tartışma yarattı

Ali Ekber YILDIRIM

23 Ağustos 2021 Pazartesi

Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) 20 Ağustos'ta yaptığı ihalede ton başına ortalama 285 dolara ithal arpa alması tartışmalara neden oldu. Ofis, 3 Ağustos'ta yapılan ihalede 279 dolarlık teklifleri "fiyat yüksek" diye ihaleyi iptal etmişti. Hasat sezonunun başlamasından bu yana arpa ithalatı için 4 ihale açan TMO, 24 Haziran'daki ihalede arpanın tonunu ortalama 270 dolardan, 12 Temmuz'daki ihalede ortalama 237 dolardan alım yaptı. 3 Ağustos'taki ihalede verilen teklifler ton başına ortalama 279 dolar olunca 515 bin tonluk ihale "fiyat yüksek" gerekçesiyle iptal edildi. Son olarak 20 Ağustos'ta yapılan 270 bin tonluk arpa ithalat ihalesinde 245 bin ton arpa ton başına ortalama 285 dolardan alım yapıldı. Bir önceki ihalede 279 dolara alım yapmayarak ihaleyi iptal eden TMO'nun 285 dolara arpa alması tartışma yarattı.

TMO tonu 285 dolardan 245 bin ton arpa ithalatını onayladı

TMO 20 Ağustos'ta yapılan 270 bin ton arpa ithalatı ihalesinde son kararı verdi. Ofis, 245 bin ton arpa ithalatını onayladı, 25 bin tonluk bölümü ise yüksek fiyat nedeniyle iptal edildi. İhalede ortalama ton başına 285,89 dolar olan fiyat onaylanan 245 bin ton için 285,08 dolara geldi. TMO, 3 Ağustos'ta yaptığı 515 bin ton arpa ithalat ihalesinde ton başına ortalama 279,5 dolarlık fiyat teklifini "çok yüksek" diye ihaleyi iptal etmişti. Bu kez ortalama 285,09 dolardan 245 bin ton arpa alacak. İhale kapsamında iptal edilen 25 bin ton arpa için Aston firması ton başına 293,90 dolar teklif vermişti. Sektör temsilcilerine göre, TMO'nun bundan sonraki ihalelerde daha yüksek fiyattan arpa almak zorunda kalacağı için ihalenin iptal edilmediğini ifade ediyor. Dünyada da arpa üretimi kuraklıktan etkilendi. Dünya piyasalarında arpa, buğday ve diğer hububat ürünlerinde fiyat tekrar yükselmeye başladı.

TMO'nun kamuoyu açıklaması

TMO Genel Müdürlüğü'nden konuya ilişkin olarak yapılan açıklama şöyle: "Ülkemizde hububat hasadı Mayıs ayı itibariyle başlamış olup hasat öncesinde alım fiyatları ve akabinde piyasanın sağlıklı işlemesi için sezon sonu satış fiyatları TMO tarafından açıklanmıştır. Hasadın ilerlemesiyle birlikte tüm dünya ile eşzamanlı olarak ülkemizde de yaşanan tarımsal kuraklık, özellikle hasadın ilk başladığı Güneydoğu Anadolu ve İç Anadolu bölgelerimizde üretim ve verimde kayıplara yol açmış, bu bölgelerde

piyasa fiyatları artış eğilimine girmiştir. Hububat ve yem piyasalarındaki anormal gelişmelerin önlenmesi amacıyla, TMO tarafından satış fiyatlarımızın ilan edilmesini müteakip başta tüketicilerimiz olmak üzere et, süt ve yem üreticilerimizin maliyetlerinin düşürülmesini teminen TMO'nun yetki ve imkânları artırılarak Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatıyla Yem Regülasyon Çalışması başlatılmıştır. Bu kapsamda TMO stokları kullanılarak ve dış alımlar ile takviye edilerek hasat dönemi içerisinde piyasaya ürün arzına devam edilmiş, yem fiyatlarındaki artışlarının önüne geçilmiş ve bir miktar düşüş sağlanmıştır. Bugün gelinen noktada, özellikle dünyada aynı anda yaşanan sel felaketi, don olayları, kuraklık gibi iklim koşullarının hasat sürecini olumsuz etkilemesi ile birlikte önemli üretici ve ihracatçı ülkelerin üretim rakamları düşürülmekte ve dünya fiyatları büyük dalgalanmalar gösterebilmektedir. Bu gelişmeler TMO'nun stoklarını takviye etmek amacıyla düzenlediği ihalelerde verilen fiyatlara da yansımaktadır. Bazı ihalelerimizde alınan fiyatların o tarihteki cari piyasa fiyatına göre kabul edilebilir seviyenin üzerinde olması halinde; dünyada hububat hasadının ortasında olunması ve önceki ihalelerde uygun fiyatlarla yapılan bağlantı taahhütlerinin tedarik süreci de dikkate alınarak ihale kısmen veya tamamen iptal edilebilmektedir. TMO, stoklarının düzenli olarak takviyesine devam etmek üzere gerektiğinde yeni ihaleler düzenlemekte, tedarik sürecini yeni gelişmeleri de dikkate alarak yönetmekte ve iç satış programlarını aksatmadan yürütmektedir. Özellikle hayvan yetiştiricilerimiz uygun fiyatlarla yapılan arpa satışlarından büyük memnuniyet duyduklarını sıklıkla ifade etmektedirler. Bazı kesimlerce TMO ihalelerinin onay ve temin süreçleri yanlış yorumlanarak piyasaya ürün arzının azalacağı, TMO'nun satışlarına devam edip edemeyeceğinin belirsiz olduğu gibi gerçek dışı görüş ve yorumlar yapılarak piyasada spekülasyon oluşturulmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır. TMO olarak bir kez daha altını çizmek isteriz ki, içinde bulunduğumuz olağandışı piyasa koşullarında piyasa istikrarını sağlamak üzere Kuruluşumuzun her türlü imkan ve yetkisi mevcuttur. Stoklarımızın takviye edilerek piyasaya ürün arzımızın yeni hasada kadar kesintisiz devam etmesi için gerekli planlama yapılmış olup ayrıca tüm Kamu Kurum ve Kuruluşlarımızla işbirliği içinde ihtiyaç duyulması halinde her türlü tedbir alınacaktır. TMO tarafından iç ve dış piyasalar dikkatle ve güncel olarak takip edilmektedir. Bu sebeple Hububat piyasaları hakkında farklı amaç ve mülahazalarla çıkarılan spekülasyon haberlere itibar edilmemesini önemle rica ederiz. “

TMO, 4 kez ihaleye çıktı

* 24 Haziran 2021'de yapılan 320 bin ton yemlik arpa ihalesine ton başına ortalama 270,69 dolardan alım yapıldı.

* 12 Temmuz 2021'de 440 bin tonluk arpa ithalat ihalesinde ton başına ortalama 237,16 dolardan arpa alındı.

* 3 Ağustos 2021'de 515 bin ton arpa ithalatı ihalesinde ortalama 279,50 dolarlık fiyat oluştu. TMO, bu fiyatı yüksek diye tümüyle iptal etti.

* 20 Ağustos 2021'de 270 bin ton ithalat ihalesinin 25 bin tonluk kısmı iptal edildi, 245 bin ton arpa ortalama 285,08 dolardan onaylandı.

İrfan Donat

Tavuk sektöründeki restleşme nasıl sonuçlanacak?

20 Ağustos 2021 Cuma, 11:37

Son haftalarda tavukçuluk sektöründe bir tartışma yaşanıyor.

Yıllık **cirosu yaklaşık 5,5 milyar dolar** olan ve **94 ülkeye ihracat gerçekleştiren** bir sektörün **iki paydaşı arasında bir restleşmeye** şahit oluyoruz.

Bir tarafta **sayıları 18 civarında olan** ve raflarda gördüğümüz markalardan oluşan **entegre firmalar** var. Diğer tarafta ise o entegre firmalara fason üretim gerçekleştiren **sayıları 14 bin civarındaki irili ufaklı yetiştirici işletmeler** yer alıyor.

Yani bir taraf işin **üretim** ayağını oluştururken, diğer taraf da **tedarik, kesim, pazarlama ve finans** ayağını oluşturuyor.

“Sektörün kendi içinde yaşadığı bu anlaşmazlığın, üretimi durdurma noktasına gelen restleşmenin temelinde ne yatıyor?” sorusuna yanıt aramadan önce **sektörde üretim sisteminin nasıl işlediğine** bakmak lazım.

Entegre firmalar, yemi tedarik edip ve civcivleri üreterek çoğunluğu küçük üreticilerden oluşan fason işletmelere veriyorlar. Bu işletmeler de civciv ve yem dışındaki diğer bütün girdileri kendileri sağlayarak hayvanları 40-45 gün zarfında büyütüyor. Büyüme aşaması bittikten sonra hayvanlar yeniden entegre firmalara teslim ediliyor. Entegre firmalar, kesim ve kesim sonrası süreci kendileri üstlenirken, yine kendi markalarıyla ürünleri tüketici ile buluşturuyor.

Peki ne oldu da üreticiler 15 Ağustos itibariyle üretimi durdurma kararı aldı?

YETİŞTİRİCİLER NE DİYOR?

14 bin civarındaki yetiştiricilerin yarıya yakınını temsil eden **Türkiye Kanatlı Hayvan Eti Üreticileri Birliği Başkanı Abdullah Koç**, yaklaşık iki ay önce bir araya geldikleri sektörün sanayi ayağındaki temsilcileri ile sorunların çözümünde hiç bir mutabakat sağlayamadıklarını söylüyor.

Koç, “Sanayiciyi zor durumda bırakmama adına kendilerine verdiğimiz 50 günlük süre zarfında hiç bir çözüm yaklaşımı göstermediler. Bizler de kendilerine ihbar için yasal süreyi tanıyarak **15 Ağustos’tan itibaren kümeslerimize civciv koymama kararı** olarak üretimi durdurmuş bulunmaktayız” diyor.

Abdullah Koç’un iddiasına göre, **hiçbir yasal dayanağı olmayan ve tek tarafı** olarak sadece sanayicinin menfaatinin korunduğu, **üreticiyi yok sayan sözleşmeler** ve üreticiden alınan yüklü miktardaki senetler ile yetiştirici zapturapt altına alınıyor.

Şu an piliç yetiştirme ücretinin sadece entegre firma sahiplerinin iki dudağı arasında olduğunu savunan Koç, “Keyfi bir yaklaşım ile yetiştiricilere istedikleri zaman istedikleri fiyatı verip, sonra tekrar geri alma yetisine sahip bir sistem içerisinde çalışıyoruz. Şöyle ki sizin kümesinizden çıkan tavuğu sizin tartmanıza izin vermeden kendi kantarında uygun gördükleri fireler düşüldükten sonra öğrenebiliyorsunuz. Kümeslerde meydana gelebilecek her türlü kazanın ve hastalık sebebi ile meydana gelen hasarın faturası yine kümes sahibine kesilerek yıllarca **entegreye borçlandırılarak köle düzeni** devam ettirilmekte ve bu sistem sürüp gittikçe kümes sahibi, sanayiciye veya bankalara veya her ikisine birden borçlandırılarak hareket edemez hale getirilip sömürülmektedir” diyor.

Sektörde en ufak kapasite olarak tarif edilen **25 binlik bir tesisin arazi hariç ortalama maliyetinin 3.5 milyon TL’yi** geçtiğini ifade eden Koç, her geçen gün artan üretim maliyetleri karşısında üreticiye layık görülen hak ediş ve istikrarsız fiyat artışının kendilerini üretim yapamaz hale soktuğunu iddia ediyor.

Abdullah Koç, Türkiye Kanatlı Hayvan Eti Üreticileri Birliği olarak **taleplerini 4 madde** ile şöyle özetliyor:

1- Sanayici ve üretici birliği veya temsilcisinin karşılıklı mutabakatı ile yapılacak iki tarafında hakkını koruyan bir sözleşme.

2- Bu sözleşmede fiyatın ve hesaplama sisteminin herkesin anlayabileceği şekilde basit ve şeffaf olması. Verilecek fiyatın geçerlilik süresi ve bu sürenin sonunda günün şartlarına bağlı olarak revize edilmesi veya herhangi bir bareme bağlanarak bu sözleşmelerin uzun yıllar devamını sağlamak.

3- Tarım ve Orman Bakanlığının çıkardığı Kanatlı Hayvan Eti Üretiminde Sözleşmeli Üretime İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğin tam olarak uygulanması ve bakanlıkça kontrol edilmesi.

4- Birliklere imtiyaz sağlanarak üreticinin üyeliği konusunda teşvik edici tedbirler alınması, yasal mevzuata uygun hale getirilerek üyeliğin zorunlu hale getirilmesi.

ENTEĞRE FİRMALAR NE DİYOR?

Yetiştiricilerin iddialarına karşılık konuyu bir de **Beyaz Et Sanayicileri ve Damızlıkçaları Birliği Derneği (BESD-BİR) Başkanı Naci Kaplan'dan** dinledik.

“Bizler sektörü büyütürken entegre ve yetiştirici beraberliğinin ayrılmaz bir ikili olduğunu farkında olarak ticaret hayatımıza devam ediyoruz” diyen Kaplan, bugün doğru yatırım yapan, işini düzgün ve titizlikle uygulayan bir yetiştiricinin para kazanmamasının mümkün olmadığını savunuyor.

Kaplan'a göre, entegre firmaların birlikte çalıştıkları sözleşmeli yetiştiriciler ile bir sorunu yok.

Yetiştiricilerle düzenli görüşmeler yaptıklarını ve sözleşmeli yetiştiricilik sisteminden kaynaklı bir sıkıntının kendilerine aksettirilmediğini ifade eden Kaplan, **tek taraflı sözleşme iddialarına** yönelik ise şunları söylüyor: “Entegreler yetiştiricileri ile hem entegre hem yetiştiricilerin sorumlulukları ve ödeme sistemleri üzerine sözleşme imzalar. **Üç nüsha imzalanan sözleşmenin** birer nüshası entegre ve yetiştiricide kalırken, bir nüshası da İl, İlçe Tarım Müdürlüklerine verilir. İşini iyi yaparak kesime gelen hayvanlarda iyi bir performansa ulaşanlar mutlaka kazançlı çıkmaktadır. Bu kriterler sözleşmede yer almakta olup, başarılı olan yetiştiriciler dönem sonunda daha yüksek bir prim almaktadır. Aynı başarıyı yakalayamayanların ise dönem sonu gelirleri de farklı olmaktadır. Bu tartışmada Yetiştirici Birliği ‘Biz elimize geçecek parayı baştan bilmeliyiz’ diyor. Bunu dönem sonu performansını görmeden söylemek mümkün değildir.”

BESD-BİR Başkanı Naci Kaplan, önümüzdeki süreçte Birliğin iddia ettiği gibi **üretimin durması sonucu tavuk eti üretiminde bir sıkıntı olmayacağını** belirterek, “Kapasite fazlamız olduğu için beyaz et tedarikinde sorun yaşamayacağız. Ülkemiz ekonomisine ve istihdamına katkısı olan entegre firmalar olarak **beyaz et fiyatlarına** bu eylem sebebiyle **zam gelmeyeceğini taahhüt ediyoruz**. Tüketicilerimiz rahat olsun” açıklamasında bulunuyor.

Söz konusu gelişmelerin **ihracat tarafında da sorun yaratmayacağını** kaydeden Kaplan, “Karşı taraftan gelen talep, birliğin tüm entegreler ile topluca bir sözleşmeye

23.08.2021

oturması yönünde ancak bu **serbest ticaret kurallarına aykırı** bir durum. Beyaz et pazarı rekabet ortamında devam ediyor, birliğin bu yaklaşımdaki sözleşme isteklerinin yerine getirilmesi mümkün değil” diyerek son noktayı koyuyor.

Bakalım bundan sonraki günlerde süreç nasıl ilerleyecek...

Hep birlikte izleyip göreceğiz.

"Zenginler faiz ödemez"

Alaattin AKTAŞ

23 Ağustos 2021 Pazartesi

✓ Bir gün "Kimler borç öder" diye bir soruyla karşılaştığınız, vereceğiniz ilk cevap haliyle "Borcu alan kimse o öder" olacaktır. Ama ekonominin bütünü içinde derinlemesine düşününce bazen gerçeğin pek de öyle olmadığı ortaya çıkıyor. Yani borcu, özellikle de faizi her zaman borç alanlar ödemiyor!

Şu pandemi süreci bir dizi alışkanlığımızı değiştirmemize yol açtı. Bir süre çoğu mekan zaten kapalıydı, açılmadan sonra da içinde bulunduğum çevre için değişen pek bir şey olmadı. Dostlarla eskisi gibi ne bir araya gelip çay kahve içebiliyoruz, ne oturup uzun sohbetler eşliğinde yemek yiyebiliyoruz. Salgın korkusu dağları bekliyor!

Bu durum öyle görünüyor ki telefon faturalarına yansıtacak. Artık telefon sohbetleri daha uzun olmaya başladı.

Yıllarını devlet hizmetinde ya da özel sektörde geçirmiş; bilgisine, tarafsızlığına ve gelişmeleri doğru okumadaki deneyimine güvendiğim çok sayıda dostum var. Bu açıdan kendimi şanslı sayarım. İşte bu dostlarla bir araya gelememek, uzun uzun sohbetler edememek gibi bir sıkıntılı süreç yaşıyoruz. Ama dedim ya, telefon ne güne duruyor...

Geçenlerde bu dostlarımdan biriyle konuşurken konu tabii ki döndü dolaştı ekonomiye geldi. Arkadaşım artık Hazine geçmişi de olduğu için mi bilinmez, ilk anda bana çok tuhaf gelen bir soru sordu:

"Kimler borç öder, özellikle faiz, söylesene!"

"Kimler olacak, borcu kim almışsa o öder."

"Bilemedin" dedi, "Zenginler ödemez".

Ben, "Nasıl yani, mümkün mü öyle şey" diyecek gibi oldum, yazmaya çizmeye de pek meraklı olan arkadaşım, "Bu konudaki düşüncelerimi evde öylesine otururken kağıda döktüm, istersen sana göndereyim" dedi. İlginç bir yaklaşımı dile getiriyordu merak

ettim yazdıklarını, “Tamam, bekliyorum” diye cevap verdim. Yazı birkaç dakika sonra e-postama düşmüştü bile.

“Orta direk yıkıldı”

Arkadaşım gönderdiği mektupta Covid-19 ile birlikte Türkiye gibi ülkelerde orta direğin yıkıldığını belirtiyordu. “Artık borç almadan düzenli tatil yapabilenlerin, çocuğunu özel okulda okutabilenlerin, özel sağlık hizmetinden yararlanabilenlerin sayısı hızla düşüyor” diyen arkadaşım şöyle devam ediyordu:

“Sadece onlar değil devletler, şirketler ve diğer haneler de devasa borçların altında boğuluyor. Uluslararası Finans Enstitüsü’nün (IIF) verilerine göre dünyada hanelerin 53, şirketlerin 85, devletlerin 84, bankaların ise 6 trilyon dolar borcu var.

Ama konuya, siyasetçiler ve piyasa ekonomistleri gibi nicel bakmayı bırakalım. Bu borçları kim ödeyecek ona bakalım.”

Arkadaşım bir dizi soruyla konuyu açıyordu; pek üstünde durmadığımız çünkü cevabını bildiğimizi peşinen kabullendiğimiz bir dizi soruyla...

Dönelim mektuba ve soruları ve cevapları birlikte okuyalım...

BORÇLU OLANLAR HANGİ HANELER?

Zenginlerin olabilir mi? Olamaz. Eğer servet vergisi varsa paralarını ülke dışına çıkarırlar. Dünyanın her yerinde, borç verilen kaynakların sahibi onlardır. Paralarını piyasalarda değerlendirirler. Bankalar onlardan mevduat toplayarak ve tahvil ihraç edip onlara satarak borç alır. Onlara faiz öderler. Zenginliklerine zenginlik eklenir.

Peki faizi kimler öder?

Gelirleri günlük hayatlarını idame ettirmeye yetmeyen, tatile gitmek, kredi kartı borcunu ödemek için bankalardan borç alanlar. Faizi ödeyenler onlardır ve ne acı ki çoğu bunun farkında bile değildir.

ŞİRKETLERİN ALDIĞI BORCUN FAİZİNİ KİM ÖDÜYOR?

Patron mu? Olur mu? Öyle olsaydı aşırı borçlu şirketler ifl as ederdi.

Doğal olarak şirket aldığı kredinin giderini maliyetlerine ekliyor. Sonunda sattığı malın veya hizmetin fiyatını ona göre hesaplıyor. Faiz ödemelerini tüketiciye aktarıyor. Ancak bunun bir sınırı var. Üretilen mal veya hizmete talebin esnek olmaması lazım. Yani ne fiyat koyarsanız tüketicinin tüketimden vazgeçemeyeceği bir ürün ise faiz giderinin hepsi tüketiciye yüklenebilir.

Rekabete açık üretim yapan küçük üreticiler ile KOBİ'lerin bu şansı kısıtlıdır.

KAMUNUN FAİZİNİ DOLAYLI OLARAK DAR GELİRLİLER ÖDER

Gelelim kamunun ödediği faizlere. Önceki açıklamalardan farklı olabilir mi? Kamunun faiz ödemesi için ya gelirlerini arttırması ya da diğer harcamalarından kısması gerekir.

Gelir artması demek daha fazla vergi tahsilatı demektir. Zenginler kişisel servetlerinin çoğunu ülke dışında tutarlar. Bir ekonomide kayıt dışılık yaygın ve servet vergisi yoksa, nereden buldun diye sorulmuyorsa vergilerin büyük çoğunluğu KDV ve ÖTV gibi dolaylı vergilerden oluşur. Ödenen vergilerin toplamını elde edilen gelirlere oranlarsak, en çok vergiyi dar ve sabit gelirliler ödüyor demektir.

Öte yandan, faiz ödemek için harcama kısılrsa ve/veya artırılamazsa önce maaş ve ücretler, ardından da tarımsal destekler ve diğer sosyal transferlerden kesinti yapılır. Sonuç, dar ve sabit gelirlilere bütçeden yapılan transferlerin azalmasıdır.

Kısacası, Hazine her geçen yıl daha fazla faiz ödeyerek gelir dağılımını bozmaktadır. 2017 yıl sonunda Hazine'nin nakit gelirlerinin yüzde 9'u faiz ödemelerine giderken, bu oran, 2020 sonunda yüzde 12'ye, bu yılın haziranında yüzde 14'e çıkmış. Hazine 2018'den bu yana, 3.5 yılda, borç verebilecek kadar parası olanlara toplam 388 milyar lira faiz ödemesi yapmış.

Dar ve sabit gelirlilerden KDV, ÖTV alarak onları fakirleştiren kamu, zenginlerin ödediği gelir ve kurumlar vergilerinde istisna ve muafiyet uyguluyor, daha az vergi alıyor. Yanı sıra her yıl vergi ve SGK alacakları için yeniden yapılandırma yapıyor. Böylelikle parası olandan yeteri kadar gelir toplamayan devlet, açıklarını kapatmak için devlete borç verecek kadar parası olanlara daha fazla faiz ödeyerek onları biraz daha zengin ediyor.

Türkiye'nin Sudan'dan toprak kiralaması

Osman AROLAT

23 Ağustos 2021 Pazartesi

Dünyada toprak kiralama işleminin giderek yaygınlaştığına tanık oluyoruz. Türkiye-Sudan arasında imzalanan 100 bin hektarlık toprak kiralama anlaşmasını bu gözle değerlendirmeliyiz. Küresel ısınma ve gıda arzı sıkıntısı toprak kiralama işlemlerini daha da hızlandıracak gibi görünüyor.

Dünyada gıda arzı açığı, nüfusu milyarı geçen ülkelerin nüfusunu doyurma zorunluluğu ve küresel ısınma yeni bir olgu ortaya çıkardı: Toprak kiralama...

Kayıtlar, dünyada 203 milyon hektar toprak alanının kiralandığını ortaya koyuyor. Dünyanın 510 milyon km'lik toplam alanı içinde belki küçük ama dünya jeopolitiği açısından büyük sonuçlar doğurabilecek bir gelişme bu. Çin, Hindistan, İsrail ve ABD, dünyanın en büyük 4 toprak kiracısı.

Topraklarını kiralyayanlar içinde Endonezya, Filipinler, Kongo, Brezilya, Arjantin ve Sudan öne çıkıyor. Sudan 1,8 milyon km²'lik alanıyla Afrika'nın en geniş 3. ülkesi. Bununla kalmıyor, Kızıldeniz kenarında uzun bir kıyı şeridinin varlığı bu ülkenin coğrafyasını stratejik de kılıyor. Nitekim Türkiye 2017'de Suakin Limanı ve adasını 99 yıl için kiraladı. 2020'de Rusya, Port Sudan limanında bir donanma üssü imtiyazı elde etti. Türkiye–Sudan ilişkilerinin derinleşmesi ülkenin zalim diktatörü Ömar al-Bashir döneminde gerçekleşti. Sudan, 2014'de Türkiye'ye 99 yıllık bir imtiyazla 78 bin hektar alanı tahsis eder. 2019'da diktatör al- Bashir'in devrilmesinden sonra Sudan'ın geçiş hükümeti her türden toprak imtiyazının iptal edildiğini açıkladı.

Türkiye'nin geçen hafta Sudan Egemenlik Konseyi Başkanı ile Ankara'da imzaladığı bir dizi anlaşma içinde 100 bin hektar alanın Türkiye'ye "resmen" ve yeniden tahsis edilmesi anlamlı...

23.08.2021

Sudan'da 100 bin hektar alanın nasıl işleneceği ise bir "soru işareti". Türkiye'de son 15 yılda 3,2 milyon hektar arazi çiftçi yokluğundan terk edildi. 800 bin çiftçi de Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) kapsamında çıktı.

Ancak anlaşma metninde Suakin'in vurgulanmaması dikkat çekiyor. Suakin, Port Sudan Limanı'nın 50 km güneyinde yer alan ve Cidde'nin tam karşısında. 1517-1865 arasında Osmanlı yönetiminde kalan bu yerleşim için Katar 4 milyar dolarlık liman yenileme yatırım anlaşması yaptı. Türkiye'ye 99 yıllık süreyle "resmen" kiralanan bu alanın konumu Türkiye yönetimi için büyük önem taşıyor. Önümüzdeki dönemde dünya genelinde toprak kiralama konusunun yaygınlaşmasına kesin gözüyle bakıyorum.

GÜNÜN SÖZÜ:

Tedarik zincirlerindeki aksama Türkiye'nin 2021 otomotiv üretim ve ihracatını yepyeni bir olumsuz noktaya taşıyor.

Abdulkadir Selvi

Afganistan'da Taliban yönetimi kuruluyor mu?

23 Ağustos 2021

ABD; Afganistan'ı Taliban'a altın tepsi içinde teslim etti. Taliban, Afganistan'ı ele geçirdi.

Ama henüz Afganistan'da bir yönetim kurulamadı. ABD Başkanı Biden, "Afganistan'da kaos kaçınılmazdı" sözüyle yeni dönemin kodlarını verdi. Tam da Trump'ın "Ortadoğu'yu mahvettik" dediği gibi, ABD nereye girdiyse orayı mahvedip çıktı.

KAOS SÜRÜYOR

Afganistan'da yeni yönetim kurulamadığı sürece kaos derinleşiyor. Ülkede kritik eşik henüz aşılmış değil. Afganistan tam bir bıçak sırtında. Ya hükümet kurulması sağlanacak ya da ülke on yıllarca sürececek yeni bir iç savaşın içine sürüklenecek.

TALİBAN'DAN GELEN SİNYALLER

Taliban geçmişte de Afganistan'ı yönetmişti. Ancak akıllarda kadınlara ve muhaliflere yönelik zulümler nedeniyle karanlık bir tablo bırakmıştı. 20 yıl aradan sonra dünya Taliban'ı izliyor, Taliban da ilk kez dünyayı izliyor. Ama henüz yeni bir Taliban'la mı karşı karşıyayız sorusuna cevap verecek noktada değiliz.

1- Taliban geçmişten farklı olarak geçiş sürecinin şekillendirilmesi için Abdullah Abdullah, Hamit Karzai ve Hikmetyar'dan oluşan bir ekibin devreye girmesini kabul etti.

2- Taliban geçmişte olduğu gibi dünyaya meydan okumak yerine ılımlı yüzünü öne çıkarmayı tercih etti.

3- Ama bu henüz Taliban'ın gerçek yüzünü görmemizi sağlamadı. Taliban'ın nasıl bir yönetim hedeflediği ortaya çıkmadı.

4- ABD başta olmak üzere Batı dünyası, baştan itibaren ılımlı yönünü devam ettirdiği sürece Taliban yönetiminin tanınması yönünde sinyaller veriyor. Rusya ve Çin ise Taliban'a ılımlı yaklaşıyor.

5- Karşılıklı olarak bir test süreci yaşanıyor. Bundan sonraki süreci Taliban'ın uygulamaları ile uluslararası camianın yaklaşımı belirleyecek.

TÜRKİYE'NİN POZİSYONU

6- Türkiye, Taliban gerçeğinin farkında. Afganistan'daki yönetim boşluğunun giderilmesi için çaba gösteriyor. Taliban'ı uluslararası camia ile diyalogu tercih eden bir yönetim kurması için teşvik ediyor.

7- Afganistan'da yeni hükümetin kuruluşu için yürütülen temaslarda ilerleme sağlandığı yönünde olumlu sinyaller geliyor ancak yeni hükümetin kuruluşunun zaman alacağı ifade ediliyor.

8- Afganistan'da yönetim boşluğunun giderilmesi ve uluslararası camianın tanıyacağı bir hükümet modelinin oluşturulmasını destekleyen Türkiye, yeni Afganistan'ın kurumlarının oluşturulması konusunda da katkı yapmaya hazırlanıyor.

9- Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Putin, Merkel ve Miçotakis ile görüşmelerinde Afganistan göçünün yaşanmaması amacıyla, ülkede yönetim boşluğunun kısa sürede giderilmesi için çaba gösterilmesi gerektiğini savunuyor.

10- Türkiye, Taliban için değil Afganistan için çaba gösteriyor. Afganistan'a hâkim güç olarak Taliban'la diyalog kurmayı tercih ediyor. Ama Taliban'la anılmaktan imtina ediyor. Taliban'ın nereye evrileceğinden emin olmadığı için ihtiyatlı hareket ediyor. Taliban'la anılmamak için aradaki mesafeyi korumaya özen gösteriyor.

İŞTE BENİM DEVLETİM

Afganistan'dan zorlu koşullar altında ülkemize getirilen vatandaşlarımızın, "Devletimin büyüklüğünü bir daha anladım. Devletim beni aldı vatanıma getirdi" diyorlar ya. İçim sızlıyor. Tam da devlet bugünler için lazım diyorum. Devlet odur zaten. Savaşın, kaosun, salgın hastalığın ortasından seni çekip kurtarıp, anavatanına getiriyorsa, o devlet büyük devlettir. Afganistan'dan şu ana kadar 1395 vatandaşımız Türkiye'ye getirildi. Aralarında Almanya, Avusturya, Japonya ve İtalya'nın da bulunduğu 23 ülke ve 9 uluslararası kuruluştan yardım talebi gelmiş. Pandemi sürecinde ise 142 ülkeden 100 bini aşkın vatandaşımız ülkemize getirilmişti.

SAHRAA KARİMİ NASIL KURTARILDI?

Ünlü Afgan yönetmen Sahraa Karimi, Taliban'ın Kabil'e girmesi üzerine şehirden kaçarken bir yandan da araç içinde çektiği videoda, dünyaya "Bizi öldürmeye geliyorlar" diye seslenmişti. Karimi'nin, "Taliban şehre girdi ve biz kaçıyoruz. Herkes

korkuyor” sözlerinin duyulduğu video dünyayı şoke etmişti. Bir süre hayatından endişe edilen ünlü yönetmen sosyal medya hesabından açıklama yaparak 11 kişiyle birlikte Afganistan’dan çıkarıldıklarını belirterek Türkiye ve Ukrayna’ya teşekkür etmişti.

Fotoğrafta Taliban rejiminden kaçarken çektiği videoda ölüm korkusu yaşayan Sahraa Karimi'nin İstanbul Havalimanı'ndaki mutluluğu yüzünden okunuyordu.

Sahraa Karimi'nin Afganistan'dan nasıl çıkarıldığına detayları da belli oldu. Ukrayna'nın bildirmesi üzerine Sahra Karimi ile irtibat kurulup havalimanının işletmesini sağlayan birliklerimiz tarafından buraya alınmış. Türk birliklerinin koruması altındaki bölgeye girdiği anda kendisini güvende hisseden Sahraa Karimi, 16 Ağustos Pazartesi günü ise THY uçağı ile İstanbul'a getirilmiş. Ünlü yönetmen İstanbul'da bir süre kaldıktan sonra aynı gün Ukrayna'ya geçmiş.

SAĞDUYU VE KUCAKLAYICI SİYASET

İYİ Parti İstanbul İl başkanı Buğra Kavuncu'ya yapılan saldırıya üzüldüm. Ama saldırgan Sinan Oral'ın kısa sürede yakalanmasına sevindim.

Ama bu kaygılarımı, endişelerimi gidermeye yetmedi. Hatta daha çok arttırdı. İktidar da muhalefet de demokrasinin bir gereği. Hepimiz bu ülkenin evlatlarıyız.

Çok tehlikeli bir kutuplaşmanın içine girdik. Nefret dili düdüklünün altındaki ateşin açılması gibi bu kutuplaşmayı körüklüyor. Bunun tehlikeli bir provasını Altındağ'da Suriyelilerin ev ve işyerlerine yapılan saldırıyla gördük. O yeni bir 6-7 Eylül planlayanların güçlerini test ettiği bir provaydı. Etki ajanlarının fitilini ateşlediği tehlikeli bir provokasyondur.

ORGANİZE YAPILAR

Bunlar hayra alamet şeyler değil. Biz geçmişte bu filmi çok gördük. Ama filmin sonu bizim açımızdan hep felaket oldu.

Bir süredir eski kaos ortamının yeniden yaratılmak istendiğini görüyorum. Bu tür ortamlar her zaman gayri nizami yapılara bekledikleri fırsatı verir. Bu tür iklimlerden her zaman uluslararası istihbarat servisleriyle onların içimizdeki aparatları yararlanır. Geçmişte hep böyle oldu. Şimdi de göz göre göre bir istikamete doğru savrulmak isteniyoruz. Kutuplaşma ve gerginlikleri siyasi saldırılar hatta suikastlar takip etti. Bu süreçlerin sonunda demokratik rejim tehlikeye girdi. Ağır bedeller ödedik, gençlerimizi, geleceğimizi kaybettik. Gerilim ortamını körükleyenlerin bir siyasi hedefi olduğunu gördük. Kutuplaşmayı kaosa çevirip, organize yapıları sahaya sürüp, kardeşi kardeşe kırdırıp, tehlikeli bir oyun oynadılar. Benim kaygım ondan.

Belli ki eski oyunlar yeniden sahnelenmek isteniyor. Bu tuzağa düşmemek, bu oyunları boşa çıkarmak gerekiyor. Bu tür zamanlarda sağduyulu olmak gerekiyor. Kutuplaşmanın körüklendiği dönemlerde kucaklayıcı olmak gerekir.

NEFRET DEĞİL SEVGİ DİLİ

Bizim nefret diline değil, sevgi diline ihtiyacımız var. Mevlana'yı, Yunus Emre'yi, Hacı Bektaş-ı Veli'yi yetiştiren bu topraklarda gönülleri kazanmaya ihtiyacımız var. Bunu bir naiflik olması için söylemiyorum. Milletimizin DNA'sı nefret üzerine değil, muhabbet üzerine kuruludur.

Bu tehlikeli kutuplaşmanın önünü almak için kucaklayıcı bir siyasete, kucaklayıcı liderliğe ihtiyacımız var. Kim kucaklayıcı bir siyaseti tercih eder, kim kucaklayıcı bir dili kullanır; o kazanır.

O nedenle diyorum ki sağduyu ve kucaklaşma bizim yeni kutup yıldızımız gibi olmalı. Bize nefret dili değil gönül dili yol göstermeli.

Netice itibarıyla hepimiz bu ülkenin çocuklarıyız. Başkalarının çocuklarının oyunlarına niye alet olalım.

Oğuz Demir

Kristal küre düşerse kırılır!

Çok erken kaybettiğimiz rahmetli Yaşar Erdinç Hoca ekonomiyi dört ayaklı bir sehpa üzerindeki kristal topa benzetirdi. Bu ayaklar arasında dengesizlik artarsa kristal top dengede kalmaz, bir yöne doğru gider derdi. “Dengesizlik arttıkça da top artık iyice köşeye doğru kayar ve sonunda düşer kırılır, buna da kriz denir” diyerek ekonomik krizleri anlatırdı.

Neydi sehpanın bu dört ayağı? Bu ayakların dengesini sağlayan göstergeler neler ve bugün Türkiye ekonomisini temsil eden kristal kürenin dengesi açısından ne durumda birlikte bir göz atalım.

Birinci ayak reel sektör. Reel sektör, üretim yapan, ihracat yapan, ithalat yapan kısacası ekonomide tüketicilerin ihtiyaçlarının karşılanması organizasyonunu üstlenen ayak olarak tanımlanabilir. Reel sektör toplum açısından da yarattığı istihdam ve ücret dengesi nedeniyle büyük önem taşır. Yine reel sektörün rekabet gücünün yüksek olması, ihracat ve ithalat dengesi açısından önem taşır. Öte yandan enflasyon, işsizlik ve ekonomik büyüme gibi en temel makroekonomik göstergelerin de nasıl seyredeceğini reel sektörün halinden anlamaya çalışırız.

Reel sektörde işlerin yolunda gitmesi üretimin canlı olduğuna işaret eder. Buradaki canlılık da fiyatlarda istikrarın sağlanması, ülke ekonomisinin büyümesi ve istihdamın artması anlamına gelecektir.

İkinci ayak tüketicilerdir. Tüketicilerin satın alma gücünün yüksek olması, talebin canlı olması reel sektörde ve piyasalarda da etkisini gösterebilecektir. Gelir adaletsizliği, işsizliğin yüksek olması, yoksulluk ve yüksek borçluluk oranları ise ekonominin tüketici tarafında işlerin yolunda gitmediğini gösteren göstergelerin başında gelir.

Üçüncü ayak ise bankalar ve finansal kuruluşlardır. Tasarruf ve yatırım dengesinin sağlanabilmesi, tüketicilerin tüketim harcama eğilimlerini desteklemesi ve ülke ekonomisinin dengeli bir şekilde yola devam edebilmesi açısından önemlidir. Son yıllarda hızlı artan küreselleşme ve finansallaşma ekonomilerde finansal kuruluşların da önemi arttırmıştır.

Dördüncü ve son ayak kamu kesimidir. Yine Yaşar Hoca'nın benzetmesi ile söylersek kamu kesimi ekonomi açısından insan vücudundaki beyin gibidir. Kamu kesiminin

finansal olarak dengede olması, reel sektör ve mali piyasalar için kurallar koyması, bu kuralları takip etmesi ve yeri geldiğinde bir oyuncu olarak sorumluluk alması ekonominin dengesi açısından büyük önem taşır.

Türkiye ekonomisi daha önceki yıllarda yukarıda saydığım dört ayakta yaşanan farklı sorunlar nedeniyle değişik dönemlerde krize girmiş bir ekonomi. 2018'de de cari işlemler açığı kırılmalı ve sıcak para çıkışı ile ciddi bir ekonomik krizle karşı karşıya kalmıştık.

2020'de başlayan COVID-19 salgını ise küresel ölçekte tüm ekonomilerin derin bir kriz ile karşı karşıya kalmasına neden oldu. Gelişmiş ülkeler sahip oldukları imkanlarla birlikte harcamaları arttırarak, faizleri sıfıra çekerek krizin yarattığı olumsuz etkileri ortadan kaldırmaya çalıştı. 2021 yılının ilk yarısını tamamladığımız bu dönemde aldıkları tedbirlerin hâlâ salgından kaynaklı sorunlar olsa da etkili olduğunu görüyoruz.

Türkiye'de ise bu süreçte başta bahsettiğim kristal küre sürekli bir o yana bir bu yana sallanıyor. Dört ayaklı sehbanın neredeyse dört ayağında da belirsizlik devam ediyor. Ve işin kötü tarafı bu dört ayak da birbirine oldukça bağlı durumda.

Reel sektörde geçtiğimiz yıla göre ciddi bir canlılık söz konusu. Ancak üretimin ithal bağımlılığı üretimin ve ihracatın ekonomiye katkısını sınırlandırıyor. Üretimin istihdam yaratma becerisinin düşük olması da bir diğer sorun. İşsizliğin yüksek olduğu bir ortamda ücretler oldukça düşük ve harcamalar kredilerle yakından bağlı. Kur tarafında yaşadığımız sorunlar da kredi kanalında genişleme imkanını yani faizleri düşürerek tüketimi canlandırma imkanını elimizden alıyor.

Gelir tarafında yaşadığımız bu süreç bankalarda da ciddi riskleri beraberinde getirebilir. Özellikle kamu bankalarının kârlılıklarında yaşanan gerileme ve önümüzdeki dönemde tüketici tarafındaki gelir kaybına ve yüksek borçluluk oranına bağlı geri ödememe riskinin artışı da mali kesim için ciddi sorun teşkil ediyor.

Bu arada attığı adımlarla ekonomiye böyle bir dönemde liderlik etmesini, doğru sinyaller yollayarak sorunların çözümünün önünü açmasını beklediğimiz kamu kesimi ise tam tersine yanlış mesajlar ve harcama politikaları ile işleri daha da karmaşık hale getiriyor.

Detaya indiğimizde karşı karşıya kaldığımız sorunların çok daha fazlasını sayabiliriz.

Tüm bu sorunların ortasında dört ayağın da fazlasıyla etkilendiği temel problem fiyatlardaki artışlar. Yani enflasyon. Finansal kesimi, reel sektörü, tüketiciyi kısaca tüm dengeleri alt üst ediyor.

Enflasyonu istikrarlı bir seviyeye indiremediğimiz sürece de maalesef kristal küre her an düşecek ve kırılacakmışçasına yüreğimiz ağzımızda izlemeye devam edeceğiz.

23 Ağustos 2021, Pazartesi

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Taliban olayı Türkiye'deki laikliğin değerini ön plana çıkardı

Günler hızla akıp geçerken Taliban gerçeği bütün boyutlarıyla ortaya çıkıyor. Türkiye'deki laik sistemin din ve devleti birbirinden ayırmasının erdemi her dakika daha iyi anlaşılıyor.

Dünyadaki İslam dinine dayalı aşırı akımlara genel olarak Cihadist deniliyor. Bu akımlar Afrika'da Boko Haram olarak görülmekte. Osmanlı'nın zayıf düştüğü Celali isyanları sırasında işsiz medreseliler yol kesip soygun yapmazlar mıydı?

GERÇEKLER

Afganistan'daki olay ise her açıdan çevre ülkeleri ürkütüyor. Taliban'ın Pakistan'daki Cihadistleri de harekete geçirmesi beklenen olaylar arasında. Bu arada göç yoluyla Ortadoğu ülkelerine sızmaları da beklenen gelişmeler arasında. Taliban'a ilişkin açıklamalar şimdiden ürkütücü olmaya başladı. Taliban'ın kadınları insan yerine koymayan davranışlarına verilen örneklerden biri kötü yemek yapan bir kadına mahkemede diri diri yakma cezası verilmesi.

Taliban ve Afganistan olayının en büyük siyasal yansıması ise Amerikan başkanlık sisteminin iflasın eşiğine gelmesi oldu. Biden denilen yetenezsiz politikacının sonuçlarını düşünmeden attığı adım Afganistan'ı kaosu eşiğine getirdi. Ve şimdi başta Türkiye olmak üzere tüm ülkeler Taliban'a karşı alınması gereken önlemleri tartışıyorlar.

TÜRKİYE'NİN FARKI

Bölgenin çarpıcı gerçeklerini birgün İran'ın Humeyni'ciliğini birgün Afganistan'ın Taliban'ını Türkiye'nin laik düzeniyle karşılaştırdığınızda ülkemizin değerini daha iyi anlarız.

1930'larda Afgan kralı Emanullah Han Atatürk'ü ziyarete geldiğinde bu ülke de Türkiye'nin çizgisindeydi. Biz Türkiye olarak kendimizi ve laik sistemimizi koruyabildik. Bir de bugünkü Afganistan'a bakın. Dilerim bu gerçekleri Afganlılar da görürler.